

– Finom... – jegyezte meg evés közben, s egyre kisebbet harapott a kenyérből, s egyre nagyobb szel a májból. – Maguknak még egy egész libájuk marad – mondta teli szájjal, és ismét úgy mosolygott...

Az is megzavarta a házbelieket, hogy az őrmester fél szemére kancsalított, s nem tudták pontosan, hogy most valakire néz vagy titokban nézelődik... pedig az csak a májat látta, mert csak azért jött.

A gatteres egyre gyakrabban s egyre türelmetlenebbül lesett a konyha ajtaja felé...

A máj pedig elfogyott.

Az őrmester hirtelen előregömbölyödő, erős, fényes állat törölgette a libaszírtól, amikor Gyurka szép csendesen végre visszaérkezett. Kissé kipirult

a futástól, de tekintete csillogó örömmel adta tudtul apjának, hogy nincs semmi baj... Aztán hirtelen elsötétült az arca: a tányér üres volt.

Az őrmester már ment is. Anti gatteres kikísérte a vendéget. Aztán visszatért és körülnézett. Szóval elment a Törvény. A Rend. A telelakott kincstár vagy mi a fene. Elment fényes-gombostól, vállpántostól, mosolyostól, mindenestől.

S most úgy maradt Anti gatteres háza szürkén a nagy csendben...

– Hadd el, Gyurka – szólott komolyan fiához az apa, s szembefordult vele, mintha titkos üzenetet továbbítaná őrségváltáskor... – A májzsírnak éppen olyan íze van, csakhogy nem vágja az ember... – s valahová messzire, Gyurka háta mögé nézett.

MÉG EGYSZER PÉCHI SIMON IMÁJÁRÓL

A *Múlt és Jövő* 1990/1. számában közöltük Péchi Simon „harmatért való imá”-jának (1630 k.) héber szövegét. Hogy mennyire sürgős feladat a komolyabb héber stúdiók felújítása Magyarországon, mi sem mutatja jobban, mint hogy a hibátlan gépiratból a szedés és tördelés során elfogadhatatlan héber szöveg került a nyomtatott hasábkra.

Már csak ezért is újra kellene közölni a Péchi-fordítás alapjául szolgáló héber szöveget.

Szerencsére Ezra Fleischer professzor, a jeruzsálemi Héber Egyetem tanára, a középkori zsidó költészet jeles tudósa már a múltkori közlemény kéziratára alapján további értékes felvilágosításokkal szolgált Péchi héber eredetijét, az ismert *pijutot* illetően. Közölte a költeménynek Péchi által a fordításban figyelmen kívül hagyott részeit is, azonosította a szerzőt, és magyarra fordította a teljes szöveget. Alább Fleischer professzor levele nyomán közöljük a most már teljes héber szöveget, az általa adott magyar fordítást és a levelében foglalt egyéb tudnivalókat. Megjegyezzük még, hogy a magyar olvasó ismerheti a kora középkor legnagyobb *pajtánjának*, Eleázár Kallirnak a harmat-imáját is, mégpedig Kardos László fordításában (*Héber költők antológiája*, 1943, és későbbi kiadások).

STRBIK ANDREA

A héber szöveget Moses ibn Ezra és Jehuda Halévi kortársa, Jozsef ibn Séset spanyolországi költő írta a XII. században. Nevét – IBN SESET – verse akrosztichon formájában örzi (lásd a pontokkal jelzett betűket). Egy a New York-i Rabbiszeminárium (Jewish Theological Seminary) könyvtárában lévő geniza-kézirat (Adler 2158) a címében is jelzi a nevet. A költő több darabja is fennmaradt, Scheiber Sándor is feldolgozott egyet közülük (*Genizah Studies*, p. 398).

A harmatért (illetve esőért) való ima szövegéből a nyomtatott könyvek kihagytak két strófát, a közlések apróbb hibáiról nem is szólva. Úgy gondoltam, elküldök egy kéziratról lemásolt korrekt szöveget. A harmatért (esőért) való ima nagyon fontos a középkori *pijutban*, van belőle százával. Péchi művét azonban nem győzöm csodálni. A héber vers szép, de Péchi fordítása megrendítően gyönyörű. A nemzeti célzásokat ügyesen kikerülte. Azt hiszem, őelőtte is a hiányos szöveg állt, mert a nyomtatott imakönyvekből hiányzó két strófának nála sincs nyoma. Boldogult Dán Róbert fordítása érthetetlen, igyekeztem egy érthetőbbet készíteni.

Ami a dallamra való hivatkozást illeti („amikor az második áldást másodszor is iterálja”), azt hiszem, arra vonatkozik, hogy a „hamidát” ünnepnapon reggel kétszer mondják, és a harmatért való ima a második imában szerepel. Manapság is így teszik a zsinagógákban, és már a Misna is így írta elő.

EZRA FLEISCHER

לך לשלום גשם ובא כשלום טל
כי רב להושיע מוריד הטל

אֲשִׁיר שִׁירְתִּי וְאֶגְבִּירָה שְׁפֹתַי
וְאֲשִׁים דְּבַרְתִּי אֶל אֵל יִשׁוּעָתִי
וּבְיוֹם אִמַּרְתִּי תֹזֵל כְּטַל

כי רב להושיע מוריד הטל

כֵּן יִקְוֶה רַחֲמֵינוּ יֹשִׁיב בְּשָׁלוֹמֵנוּ
לִימֵי עֲלוֹמֵנוּ וּבְרַכּוֹת תְּהוֹמֵנוּ
יִגְבְּרוּ אַף שְׁמֵנוּ יֵעָרְפוּ טַל

כי רב להושיע מוריד הטל

נְעַמִּי אֶגְדִּילָה וְצָרִים אֶבְהִילָה
וּגְאִים אֲשַׁפִּילָה וּבְנֵי אֲנַחִילָה
נְעִימוֹת אֲזִילָה בְּרַדַּת הַטַּל

כי רב להושיע מוריד הטל

שֵׁם כְּבוֹדְךָ הָאֵל שָׁכֵן תּוֹךְ עִמִּי אֵל
וְתַעֲמִיד מִיכָאֵל לֵהִיוֹת לּוֹ לְגֹאֵל
כְּדַבְּרְךָ לְיִשְׂרָאֵל אֵהִיָּה כְּטַל

כי רב להושיע מוריד הטל

1 Menj békével, eső, jöjj békével, harmat,

2 Mert hatalmas a segítségben a harmat Hullatója.

3 Mondom énekem, főlemelem hangom,

4 És fordulok szavammal segítségem Istenéhez,

5 És ma fohászom hull, mint a harmat.

6 Mert hatalmas a segítségben a harmat Hullatója.

7 Fiát, ki irgalmát reméli, térítse vissza békeségben

8 Ifjúsága napjaihoz, és mélységei áldását

9 Gyarapítsa, és mennyei hullassanak harmatot.

10 Mert hatalmas a segítségben a harmat Hullatója.

11 Kegyemet gyarapítom, az ellenséget elhárítom,

12 A kevélyeket megalázom, és fiaimnak kelemet

13 Juttatok, a hulló harmattal csurgatok.

14 Mert hatalmas a segítségben a harmat Hullatója.

15 Nevedet, Úr, helyezd néped közé,

16 És állítsd fel Mikáélt, hogy megmentője legyen.

17 Ahogyan ígérted: Izraelnek leszek mint harmat.

18 Mert hatalmas a segítségben a harmat Hullatója.

EZRA FLEISCHER FORDÍTÁSA

Jegyzetek a fordításhoz:

2: Istenre vonatkozik

5: Deut. 32., 2

7: Izrael

8: Vagy: „a talajvizek bőségét” (Gen. 49., 25)

11: Isten szava

16: Dán. 12., 1

17: Hósea 14., 6

Rímképlet: aa aa ab B (refrain)

cc cc cb B, etc.